

Strategirapport för Tanzania 2010

1. INLEDNING

Utvecklingssamarbetet styrs av samarbetsstrategin för Tanzania 2006-2011 och bestämmelserna i Tanzanias JAS¹ 2006, som undertecknats av alla större givare. Det övergripande målet för det svenska utvecklings-samarbetet med Tanzania är "att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor". Samarbetets fokus är inriktat på följande områden: energi, marknadsutveckling, utbildning, hälsa, demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet samt forskning. Dessutom ges generellt budgetstöd för stöd till genomförandet av Tanzanias strategi för tillväxt och fattigdomsminskning, MKUKUTA².

2. FINANSIELL ÖVERSIKT

Landrallokeringen för Tanzania för 2010 uppgår till 800 MSEK. Till och med den 31 augusti 2010 har totalt 134 MSEK utbetalats. Detta motsvarar 17% av allokeringen för 2010.

	Delegerade medel 2010 (MSEK)	Utbetalda medel jan-aug (MSEK)	Prognos jan-dec (MSEK)
Hållbar samhällsbyggnad	99	43	104
Marknadsutveckling	26	0	25
Utbildning	37	22	34
Hälsa	11	10	11
Demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet	116	40	145
Forskning	55	20	60
Budgetstöd	450	0	315
Programutvecklingsmedel	5	1	5

¹ Joint Assistance Strategy for Tanzania-Tanzanias gemensamma givarstrategi

² MKUKUTA I, 2005-2010

Totalt	800	134	700
--------	-----	-----	-----

Landallokeringen kommer inte att utnyttjas fullt ut på grund av en minskning av det generella budgetstödet. Den låga utbetalningstakten fram till augusti förklaras framför allt av att det generella budgetstödet, 315 MSEK, kommer att betalas först sent under hösten. Noteras skall också att en utbetalningsnivå för hela året motsvarande den som redovisas ovan kräver en markant ökad utbetalningstakt för flera sektorer under perioden september – december, en utbetalningstakt som i nuläget bedöms motiverad och rimlig.

3. RESULTAT

3.1 SEKTOR 1: ENERGI

Antal insatser: 12

Under perioden januari - augusti 2010 har tre insatser slutförts och två nya avtal har undertecknats.

3.1.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: Makambako Songea transmissionslinje & landsbygdselektrifiering

Insatsens huvudsakliga mål: Befolkningen i sex distrikt i Ruvuma och Iringa regionerna har tillgång till tillförlitlig, kostnadsmässigt överkomlig och hållbar el samtidigt som TANESCO:s dieselkraftstation i Songea har ersatts med elkraft från det nationella elnätet, vilket givit möjlighet till ökade inkomster, utbyggda offentliga tjänster, förbättrad utbildning, hälsa, säkerhet och miljö.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
458	200812-201409	0	MoFEA & TANESCO	Projektstöd	100

Resultat: Projektet är fortfarande i inledningsfas på grund av förseningar i undertecknandet av kreditavtalet mellan regeringen i Tanzania och AB Svensk Export Kredit (undertecknat i augusti 2010). Resultaten kommer att redovisas i nästa strategirapport. Utbetalningar löper enligt plan. Risker: Det finns en hög risk för korruption, särskilt i samband med upphandlingar. Det finns också höga risker för förseningar och ökade kostnader. Riskreducerande åtgärder är stöd i upphandling och Sida "no-objection"-förfarande, monitoringkonsult och särskilda revisioner samt att 15% av projektets budget har avsatts för oförutsedda kostnadsökningar.

Insats 2: Makambako-Njombe landsbygdselektrifiering och transformatorstation

Insatsens huvudsakliga mål: Befolkningen i Makambako och Njombe distrikten har tillgång till tillförlitlig, kostnadsmässigt överkomlig och hållbar el genom att (i) 3 300 kunder och gatubelysning har anslutits till det nationella elnätet samt att elkraft från det nationella elnätet ersatt TANESCO's dieselekraftstation i Njombe, (ii) utbyggnad av befintligt elnät till Songea är förberett, och (iii) tillgången till ICT underlättats.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
68	200403-201006	68	GoT & TANESCO	Projektstöd	100

Resultat: 3 397 kunder är anslutna till elnätet, inklusive vårdcentraler, skolor och samlingslokaler. Tillgång till elektricitet har bidragit till att små och medelstora företag har växt och expanderat befintliga produktionsanläggningar. Njombe dieselekraftstation är stängd³. Makambako transformatorstation är redo att ansluta Songea till stamnätet när transmissionsledningen är på plats (ref insats 1 ovan). Ett annat resultat är införandet av system för subventioner avseende anslutningsavgiften för fattiga människor, ett system som tillämpas i andra projekt. Optisk fiberkabel är installerad och redo att tas i drift⁴. Inga utbetalningar återstår. Inga höga risker finns.

Insats 3: Serengeti landsbygdselektrifiering

Insatsens huvudsakliga mål: Befolkningen i Serengeti-distriktet har tillgång till tillförlitlig, kostnadsmässigt överkomlig och hållbar el för att tillhandahålla förbättrade offentliga tjänster och ge lokala möjligheter till sysselsättning genom (i) kraftledningsnätet utbyggt med 958 fler anslutningar, (ii) ett effektivt elbolag i distriktet och (iii) användning av mer miljövänlig energikälla genom att området anslutits till stamnätet som försörjs med vattenkraft och andra förnybara energikällor som därmed ersätter dieselgeneratorer.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
45	200202-201006	45	GoT & TANESCO	Projektstöd	100

Resultat: 1 432 enfas- och 64 trefaskunder har anslutits, inklusive sjukhus och högstadie- och gymnasieskolor.⁵ Nyetablerade små och medelstora företag har bidragit till ökade sysselsättningsmöjligheter för invånarna i

³ Tanesco Annual Report on Sida financed projects, May 2010 and Final report Makambako S/S-Njombe RE

⁴ Driftsättning av den optiska kabeln ej inom projektet.

⁵ Tanesco Annual Report on Sida financed projects 2009, May 2010

området. Nya anläggningar för turism har öppnat i området. Diesel-generatorerna som tidigare använts till hotell i nio byar, Serengeti Park administration och vid Fort Ikoma parkförvaltningen har ersatts med nätanslutning.⁶ Inga utbetalningar återstår. Inga höga risker finns.

3.1.2 Bedömning av strategimålen i energi

Sektormål:

- En stat som kan leverera offentliga tjänster till medborgarna och en stark privat sektor som skapar tillväxt och arbetstillfällen för de fattiga.⁷
- Tillhandahållande av tillförlitlig kraftförsörjning till ett överkomligt pris för konsumenterna.

Sektorresultat: Leverans av tillförlitlig el är för närvarande otillräcklig och tillfälliga strömavbrott är vanliga. Det är också tveksamt om målet för 2010 att 14,5% av befolkningen skall ha tillgång till el kommer att nås. Projekt som finansieras av Sverige har bidragit till ca 15% av alla nya anslutningar på landsbygden under perioden 2006-2009. Investeringar i kraftgenerering och transmission inom sektorn är låga i förhållande till behoven. År 2008 hade endast 14% av regeringens budgeterade medel utbetalats främst på grund av flaskhalsar inom planering och upphandling.⁸ Sverige, som tillsammans med Världsbanken är ledande biståndsgivare inom sektorn, har bidragit till inrättandet av Energy Development Partner Group och JESWG⁹ som för dialog med Tanzanias regering om biståndseffektivitet inom området. Insatsportföljen balanserar investeringar i landsbygdsenergi med kapacitetsstöd till genomförande parter vilket bedöms relevant. Fortsatt stöd kanaliseras bl a via sektorprogramstöd till Tanzania's myndighet och fond för landsbygdsenergi som Sverige bidragit till att upprätta och som ska stimulera ökad tillgång till el på landsbygden.

3.2 SEKTOR 2: MARKNADSUTVECKLING

Antal insatser: 6

Under perioden januari - augusti 2010 har två insatser slutförts och ett nytt avtal har undertecknats.

3.2.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: Financial Sector Deepening Trust (FSDT), fas 1+2

⁶ Final report, TANESCO/SWECO, 2008

⁷ Cooperation Strategy pp. 10

⁸ Joint Energy Sector Review 2010 report

⁹ Joint Energy Sector Working Group

Insatsens huvudsakliga mål: Att utveckla ett finansiellt system som ger ökad tillgång till hållbara finansiella tjänster för fler män, kvinnor och företag.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
100	200509-201410	52	FSDT	Sektorprogramstöd med poolfinansiering	ca. 15-18

Resultat: FSDT har bidragit till en betydande ökning av tillgången till finansiella tjänster mätt i absoluta tal, men inte i relativa termer. Andelen vuxna som inte använder någon typ av finansiella tjänster i Tanzania har ökat från 54 till 56%.¹⁰ I mars 2010 hade antalet personer med tillgång till finansiella tjänster genom FSDT nått 896 675 - långt utöver det fastställda målet för juni 2011¹¹ - och antal kvinnor och ungdomar med tillgång till finansiella tjänster hade nått 369 208 – vilket är på god väg att nå det fastställda målet för juni 2011. Utbetalningar är enligt plan. Inga höga risker finns.

Insats 2: Business Environment Strengthening Tanzania - Advocacy Component (BEST-AC) fas 2

Insatsens huvudsakliga mål: Att förbättra kompetensen och trovärdigheten hos privata näringslivsorganisationer (PSO) för att aktivt delta i dialog med offentliga aktörer och att förespråka förbättringar av företagsklimatet.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
12	200811-201312	4,2	Samarbetslandets företag och näringslivsorganisationer	Sektorprogramstöd med poolfinansiering	Ca. 18

Resultat: BEST-AC har bidragit till näringslivsorganisationernas ökade förmåga att driva frågor, men i allmänhet innebär inte uppnådda resultat att fastställda mål nås. Mellan 2007/08 och 2008/09 minskade näringslivsorganisationernas övergripande resultat i dialog och påverkansarbete från 553 till 534 (av 800). Det finns utrymme för förbättringar när det gäller organisationernas allmänna kompetens att initiera och upprätthålla dialog, att bedriva forskningsbaserad opinionsbildande verksamhet samt vad gäller lednings- och finansiell kapacitet.¹²

¹⁰ FinScope Survey 2006 och 2009. Tillgång till finansiella tjänster ökar, men verkar spelas ut av den 3%iga befolkningstillväxten.

¹¹ FSDT Logframe uppdaterad mars 2010.

¹² BEST-AC Logframe Report FY 2008-2009.

Insats 3: Tanzania Chamber of Commerce, Industry and Agriculture (TCCIA) Winding-up programme

Insatsens huvudsakliga mål: Att vända det ekonomiska läget hos TCCIA så att organisationen blir självförsörjande.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
2,44	200810-201010	2,2	TCCIA	Projektstöd	100

Resultat: TCCIAs kostnaderna har minskat och inkomster har ökat genom nya och förbättrade inkomstgenererande verksamheter. TCCIAs ekonomiska underskott har därmed minskat, dock täcks inte de löpande kostnaderna helt ännu.¹³ Inga ytterligare åtgärder kommer att vidtas från Sida, då 15 år av samarbete med TCCIA nu avslutas. Utbetalningar enligt plan. Inga höga risker finns.

3.2.2 Bedömning av strategimålen i marknadsutveckling

Sektormål: En stark privat sektor som skapar tillväxt och arbetstillfällen för de fattiga.¹⁴

Sektorresultat: Uppfyllandet av målen inom sektorn har varit svag. Kostnaden för att göra affärer är fortfarande hög - Tanzania har återigen sjunkit i rankingen av affärsklimatet, till 131 plats av 181.¹⁵ Sektormålet, en tvåsiffrig ranking år 2010, kommer därför inte att nås. Även om Tanzania har hög tillväxt, så sker tillväxten i sektorer där fattiga inte är anställda (såsom gruv-och utvinningsindustri), och de fattiga är anställda i sektorer som inte växer (såsom jordbruk). Utvecklingen inom sektorn har därmed inte bidragit till fattigdomsminskning på önskat sätt. De största riskerna för att inte nå sektormålet är den tanzanska regeringens svaga engagemang och det långsamma genomförandet av reformer och verksamhet, särskilt när det gäller företagsklimat och handel. Dessa risker kan minskas genom att öka genomförandekapaciteten och att den privata sektorn bli mer engagerad i viktiga sektorbeslut.

Under perioden har fokus på biståndseffektivitet i biståndsgruppen för PSD/Handel varit mycket hög, vilket bidragit till en större omstrukturering av portföljen från många bilateralt finansierade projekt till en större samfinansierad och harmoniserad portfölj anpassade till Tanzanias förvaltningssystem.

¹³ Draft final report Phasing-out project , September 2010.

¹⁴ Cooperation Strategy, p 8

¹⁵ Cost of Doing Business 2010, September 2009.

3.3 SEKTOR 3: UTBILDNING

Antal insatser: 12

Under perioden januari - augusti 2010 har inga insatser slutförts och tre nya avtal har undertecknats.

3.3.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: Zanzibar Education

Insatsens huvudsakliga mål: Utökad tillgång till utbildning, reformerade systemet för ekonomisk förvaltning, och kapacitetsuppbyggnad inom ministeriet för utbildning och yrkesutbildning (MoEVT); förstärkt uppföljning, utvärdering och bedömning.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
40	201006-201312	10	MoEVT	Sektorprogramstöd	9 %

Resultat: Inskrivning i grundskolan har ökat (GER upp från 102% 2006 till 112,1% 2010, NER ökade från 76% 2006 till 83% 2010).¹⁶ Utvecklingen av ett fungerande lednings- och informationssystem för utbildning (EMIS) har bidragit till förbättrad struktur i systemet och förmåga att producera relevant statistik för utbildning. Konsultstöd till MoEVT har varit centralt i utarbetandet av en treårig utbildningsutvecklingsplan, inklusive budget och kapacitetsuppbyggnad, som är en del av grunden för det nya svenska avtalet som gäller från och med juni 2010. Processen att utarbeta planen har tagit längre tid än väntat och återspeglar MoEVTs låga kapacitet. Åtgärder för att minska riskerna i detta avseende och att öka kapaciteten är inbyggda i det nya avtalet för 2010-2013.

Insats 2: ICT in teacher colleges

Insatsens huvudsakliga mål: (1) ICT kompetens hos alla som utexamineras från de statliga högskolorna, (2) användningen av ICT som ett undervisnings- och lärandeverktyg för att förbättra undervisningens kvalitet.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
28	200505-200906	28	MoEVT	Projektstöd	100 %

¹⁶ ZEDCO (2007). Education Sector Analysis, p. 58 and figures in MoEVT slideshow presented at Zanzibar Education Day 20-21 September 2010

Resultat: Alla 32 högskolor är utrustade med datasalar och Internet-uppkopplingar. Alla lärarstudenter vid statliga högskolor deltar i kursen och erhåller grundläggande IT-kompetens. Det finns tecken på en förbättrad kvalitet på grund av enklare tillgång till information. IT har inte införts i läroplanen eftersom tjänstemän från utbildningsinstitutet inte förstod nyttan eller samarbetade för att göra detta. En ledande högskola utvecklade därför sitt eget ICT- läroplansstöd. Användning av IT som ett verktyg är begränsad eftersom ingen tydlig policy finns. Två uppföljningsprojekt för att utvidga kompetensen inom ICT för lärare pågår. Många av de brister som finns i nuvarande insats kommer att tas omhand i dessa.¹⁷

Insats 3: Joha trust III, exit support

Insatsens huvudsakliga mål: Tillhandahålla och förbättra i synnerhet fattiga flickors gymnasieutbildning i Tanzania genom att etablera en gymnasieskola av hög standard för flickor.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
26	200801-201206	24	JOHA TRUST	Projektstöd	34 %

Resultat: Skolan har nu över 600 studenter, en nivå som är ekonomiskt hållbar. Samtliga regioner i Tanzania är representerade på skolan, och skolan är rankad som en av de 20 bästa i Tanzania vad gäller elevernas prestationer. Planerat byggnadsarbete har slutförts och utbetalningar har gjorts enligt plan. Det ursprungliga konceptet med inriktning uteslutande på utbildning för begåvade flickor från fattiga familjer har dämpats på grund av ekonomiska begränsningar. Det finns emellertid ett stipendieprogram för studenter som kommer från resurssvaga hushåll (cirka 20% av studenterna). De risker som identifierats är främst relaterade till resursmobilisering och riskreducerande åtgärder kommer vidtas av ledning och styrelse.¹⁸

Insats 4: HakiElimu (Friends of Education)

Insatsens huvudsakliga mål: Vanliga medborgare i Tanzania är bättre informerade, medvetna, debatterar och vidtar åtgärder för att ställa regeringen till svars för att få till stånd förändringar inom utbildning och demokrati.

¹⁷ Completion Report of the project, Evaluation in Masters Desertation Geoff Calder, Discussions with Project team members after the project

¹⁸ Progress Report 2007-2009, work Plan & Budget 2010 and Business Plan of the Barbro Johansson Girls' Education Trust (Joha Trust) 2010-2015

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
16	200801-201206	12	HakiElimu	Organisationsstöd	25 %

Resultat: Ökad kvalitet och frekvens av mediernas bevakning av frågor om utbildning, och utrymme för offentlig debatt om utbildning, demokrati och offentlig service. Mediaartiklar om den offentliga budgeten och ansvarsskyldighet skapade massiv uppmärksamhet särskilt på kommunal nivå. Indikatorer visar att rörelsen Friends of Education växer och blir mer organiserade på by-, distrikts-, och regional nivå. Det finns en ständig utmaning för HakiElimu i att skapa en konstruktiv icke-konfronterande relation med regeringen och myndigheterna utan att kompromissa eller äventyra organisationens grundläggande principer.¹⁹

3.1.2 Bedömning av strategimålen i utbildning

Sektormål: Uppgradera Tanzanias mänskliga resurser genom att öka fattiga kvinnors och mäns möjlighet att delta i den ekonomiska tillväxten, minska icke-inkomst fattigdom och stärka demokratisk samhällsstyrning genom rätten till utbildning.²⁰

Sektorresultat: Genomförandet av reformer inom de sociala sektorerna har bidragit till en förbättrad tillgång och jämlikhet inom utbildning och Tanzania kommer sannolikt att nå MDG2 om tillgång till utbildning för alla grundskolebarn. De viktigaste frågorna är i) kvaliteten på utbildningen, alltför få (ffa flickor) fullföljer utbildningen, samt ii) tillhandahållande av lån till ett större antal universitetsstudenter. Utbildningssektorns utvecklingsplan 2008-2017 (ESFP II) har definierat förbättrad förvaltning stärkt genomförande som en av sina viktigaste prioriteringar. Dock är finansieringen otillräcklig och den svaga institutionella kapaciteten är en risk. Ministeriet överväger att utnyttja IT för att lösa några utmaningar inom tillgången till och kvaliteten i utbildningen.

Det svenska stödet sker i huvudsak genom budgetstöd. Under 2009 har det skett en avsevärd förbättring i klimatet mellan biståndsgivare och regeringen. Processen för den gemensamma sektoröversynen fortsätter att förbättras för varje år och 2009 var den bästa översynprocessen hittills. Sektorportföljen är fortfarande relevant, dock måste relevans och kvalitet i utbildningen på alla nivåer vara mer i fokus i framtiden, mer uppmärksamhet ägnas åt utbildning som en avgörande faktor för ekonomisk tillväxt, mänsklig utveckling och lärande samt för stärkt demokrati och mänskliga rättigheter. Fördelarna med ICT i utbildningen behöver utredas ytterligare i det tanzaniska sammanhanget.

¹⁹ HakiElimu Annual Report 2009 and presentation on Half Year Report January – June 2010 at Joint Donors Meeting, September 24th 2010

²⁰ Cooperation Strategy, p 11

3.4 SEKTOR 4: HÄLSA

Antal insatser: 5

Under perioden januari - augusti 2010 har inga insatser slutförts och ett nytt avtal har undertecknats.

3.4.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: HIV/AIDS Care & Treatment

Insatsens huvudsakliga mål: Att ge vård och behandling av god kvalitet, främja information, utbildning och kommunikationsinsatser som syftar till att öka allmänhetens förståelse för vård- och behandlingsalternativ, minska stigmatiseringen av hiv/aids och stödja förebyggande kampanjer samt bidra till att stärka hälsostruktur och socialt stöd för vård och behandling av människor som lever med hiv och aids (PLWHA) i Tanzania.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
126	200502-200912	125	Ministry of Health	Sektorbudget stöd	25

Resultat: En ökning av hiv-testning och rådgivning har ägt rum genom utbyggnad från 521 (2004) platser till 1 743 (2009), I november 2009 hade 7,3 miljoner människor testats för hiv i landet - detta är ett bra framsteg. När det gäller mödravården, nåddes 541 669 kvinnor vid mödravårdscentraler av PMTCT (prevention mother to child) tjänster, vilket är nära 34% av det uppskattade antalet gravida kvinnor. 96% av de 541 669 kvinnorna testades för HIV, och 88% av de gravida kvinnor fick efter provet rådgivning vid mödravårdskliniker (ANC). 6% (33.170) av de som testats hiv positiva sökte rådgivning efter genomförd test. Av de som testats hiv-positiva fick 63% bromsmediciner (ARV). Mot slutet av 2009 fick totalt 280 227 patienter (ARV), vilket är 80% av det nationella målet om 440 000 som lever med HIV/AIDS år 2010. Totalt var 642 302 människor som lever med hiv/aids inskrivna i vården och fick behandling vid kliniker. Insatsens bedöms löpa enligt plan.²¹ Inga höga risker finns.

Insats 2: FEMINA HIP

Insatsens huvudsakliga mål: Att bygga upp en stödjande miljö där unga människor får tillgång till information och tjänster samt kan göra positiva val kring sexualitet och en hälsosam livsstil som minskar effekterna av

²¹ Update on the Health Sector Response to the HIV/AIDS Epidemic to the 5th Joint Thematic Working Group Meeting on HIV/AIDS by National AIDS Control Programme- Ministry of Health and Social Welfare, 24th November 2009

hiv/aids, och där samhället stödjer unga människors rätt att uttrycka sig, delta i den offentliga debatten och engagera sig i det civila samhället.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
58	200606-201306	42,7	FEMINA HIP	Organisationsstöd	38,3

Resultat: Insatsen fortskrider i enlighet med verksamhetsplan och utbetalningar är enligt plan. I Femina HIPs årsredovisning 2009 rapporteras att tidningar och publikationer har producerats i enlighet med de mål som fastställts för genomförandeperioden. Dock ges mycket begränsad information om prestationer och resultat. Sida har begärt förbättrad rapportering och organisationen arbetar på ett förbättrad M&E system. Större tyngd kommer att läggas på att producera resultat.

Insats 3: SPW fas 2

Insatsens huvudsakliga mål: Unga människor är i fokus i Tanzanias utvecklingsansträngningar, särskilt för att minska sårbarheten för hiv och aids; ungdomar informeras och utbildas för att göra ansvarsfulla SRH-beslut; och deltar i beslutsfattande processer som förbättrar deras liv och andras med stöd från samhället och myndigheter på alla nivåer.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
41	200710-201306	27,6	SPW	Organisationsstöd	55

Resultat: Ungdomar har fått bättre tillgång till SRH-information och tjänster via IRC i skolor, samhällen och vårdcentraler.²² Sida har begärt förbättrad rapportering och organisationen arbetar på ett förbättrad M&E system och mer tonvikt kommer att läggas på att producera resultat. I övrigt finns inga höga risker. Utbetalningar löper enligt plan.

3.4.2 Bedömning av strategimålen i hälsa

Sektormål: Förebygga hiv/aids och följer härav.²³

Sektorresultat: Arbetet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i landet är på frammarsch. Hiv-prevalensen har minskat från 7% bland vuxna i åldern 15 - 49 under 2004-05 till 6% under 2007-08.²⁴ Stöd till det civila samhällets organisationer har gjort det möjligt för organisationer att

²² Annual report SPW, 2009 and SPW midterm Review report, 15th Nov 2009 to 8th March 2010

²³ Cooperation Strategy, p 12

²⁴ Tanzania Hälsa och malaria Indikator Survey (THMIS) 2007-2008

inta en ledande roll för att stödja regeringens ansträngningar igenomförandet av sin ungdomspolitik genom att utöka program för kompetensutveckling i entreprenörskap, att stärka ungdomars delaktighet samt jämställdhets- och rättviseprogram. Dessa strategier har visat tydliga resultat, minskat antal könssjukdomar bland ungdomar har rapporterats samt en ökning av efterfrågan på och användning av tjänster som frivillig rådgivning och testning (VCT), kondomer och annan reproduktiv hälsovård.²⁵ Delaktighet och sysselsättningsinitiativ för ungdomar såväl manliga som kvinnliga, både i och utanför skolan, har genomförts genom SRHR-, jämställdhets- och livskunskapsutbildning. Samordning av hiv/aids-verksamheten i Tanzania genom olika system, inklusive biståndsgivargruppen och den gemensamma tematiska arbetsgruppen "HIV/AIDS National Response" har bidragit till ett effektivt arbete. Vad gäller svenska insatser har dialog om hiv/aids givits hög prioritet. Dessutom har Sverige givit stöd till det civila samhällets organisationer för direkt stöd och hiv/aids har integrerats i alla sektorer i utvecklingsarbetet.

3.5 SEKTOR 5: DEMOKRATI, MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH JÄMSTÄLLDHET

Antal insatser: 26

Under perioden januari - augusti 2010 har en insats slutförts och nio nya avtal har undertecknats.

3.5.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: Twaweza ansvarsutkrävande

Insatsens huvudsakliga mål: Att främja bred tillgång till information, civilt engagemang och offentligt ansvar genom stöd från Twaweza till medborgare för att få tillgång till myndigheter och grundläggande tjänster.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
114	200908-201406	9	Hivos	Stöd till specifikt program genom organisation	29

Resultat: Under det första året etablerades Twawezas kontor. Ett strategiskt partnerskap med enskilda organisationen Daraja som ger medborgarna återkoppling till var vattentjänster fungerar eller inte etablerades. Twaweza har också visat tydliga resultat i ökad tillgång till

²⁵ Annual report SPW, 2009 and SPW midterm Review report, 15th Nov 2009 to 8th March 2010

information och skapad debatt genom synliga inslag i TV och i radio och undersökande arbeten.²⁶ Insatsen löper i stort sett planenligt, men med lägre utbetalningar än planerat, på grund av en långsammare ökning av aktiviteter än planerat och mycket fokus på inrättandet av projektet och utveckla uppföljning och utvärdering. Långsam expansion identifierades som en största risken med projektet, detta hanteras genom att utveckla partnerskap och genom att öka personalresurserna.

Insats 2: House of Culture Dar es Salaam

Insatsens huvudsakliga mål: Omvandla Dar es Salaams museum till nationalmuseum och kulturhus (NMHC) och plattform för berörda parter, partnerskap och nätverk med särskild hänsyn till barn, ungdomar, missgynnade och marginaliserade grupper.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
53	200507-201012	49	GoT	Projektstöd	90

Resultat: Cirka 80% av lokalerna för NMHC har färdigställt. Personalkapaciteten att hantera museet har förbättras. Allmänhetens medvetenhet och användning av museets anläggningar har ökat. Dessutom har NMHC alltmer visat sig vara ett så attraktivt kulturarvscenter att människor från andra delar av Afrika har besökt det för inspiration. Förseningar av regeringen att uppfylla sitt ekonomiska åtagande enligt det särskilda avtalet i kombination med försenad inlämning av avtalade rapporter har lett till förseningar i projektets slutförande. Regeringens förseningar i utbetalning av sin andel kan utgöra en risk. Detta hanteras genom dialog med regeringen.

Insats 3: Legal Human Rights Center (LHRC)

Insatsens huvudsakliga mål: Politiska och rättsliga ramar och samhällets kapacitet för social rättvisa förbättras. Partnerskap för mänskliga rättigheter och god samhällsstyrning och offentligt engagemang stärks. LHRCs kapacitet och hållbarhet förbättras.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
44	201004-201306	8	LHRC	Organisationssstöd	71%

Resultat: Stödet är en fortsättning på tidigare stöd till organisationens strategiska plan. Rapport om mänskliga rättigheter som presenteras årligen bygger på information från 130 övervakare av mänskliga rättigheter

²⁶ Twaweza Annual Report 2009.

i samtliga distrikt. Rättshjälp har givits till 10 257 personer. LHRC har utvecklats till en ledande röst i den offentliga debatten om mänskliga rättigheter. Under 2009 kommenterade LHRC sex lagförslag från parlamentet. 52% av de 233 rekommendationer från LHRC antogs i den slutliga lagstiftningen, vilket visar på direkt inflytande på mänskliga rättighets aspekter i lagstiftningen.²⁷ Övervakning av lokala val i samtliga distrikt samt tydlig information om den demokratiska processen på gräsrotsnivå har ägt rum. Insatsen är på rätt spår och målen nås. Utbetalningar enligt plan. Inga höga risker finns.

3.5.2 Bedömning av strategimålen i Demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet

Sektormål: En effektiv, öppen och ansvarsfull stat, som kan leverera offentliga tjänster till medborgarna, ett civilt samhälle som kan granska staten och främja ett politiskt deltagande, en demokratisk kultur och rättsstatsprincipen.²⁸

Sektorresultat: Långsamma men positiva framsteg när det gäller demokratisk samhällsstyrning noteras i de internationella indikatorerna för statsstyre. Lokala myndigheter (132 st) fortsatte att kvalificera sig för prestationsbaserade statliga bidrag för lokal utveckling, men det finns fortfarande orättvisor i fördelningen av mänskliga resurser för effektiva offentliga tjänster. Dialogen har bidragit till att regeringen vidtagit åtgärder mot ojämlikhet, men utvecklingen går långsamt. Reformen för samhällsstyrning går övergripande framåt i en alltför långsam takt i förhållande till fattigdomsstrategin, men Tanzania är fortfarande i ett afrikanskt perspektiv rankad som en av de bästa utförarna.²⁹

Det finns en helt klart ökad kapacitet hos valförämningsorganen vilket också resulterat i en hög acceptans av resultaten i Zanzibars folkomröstning. Försoningsprocessen i Zanzibar har sänkt risken för våldsamma konfrontationer i kommande allmänna val.

Ansvarsskyldigheten har stärkts genom aktivt civilsamhälle, media och ett stärkt parlamentet. Ändå utmanas mediernas frihet genom tillfälliga indragningar av tidningar och svårigheter för lokala radiostationer att få licenser. Den gamla repressiva medialagstiftning från 1976 har inte reviderats och indexet för pressfrihet har försämrats. Även det civila samhället har trakasserats av lokala myndigheter. Medan den demokratiska medvetenheten ökar, är det många medborgare på landsbygden som inte är aktivt engagerade i att utkräva sina rättigheter.

²⁷ Legal and Human Rights Centre, Annual Progress Report 2009. Se även Parliamentary Watch Recommendations, April 2010.

²⁸ Cooperation Strategy, p 8

²⁹ Support for Parliaments, Tanzania and Beyond. Inge Amundsen, Chr. Michelsen Institute, August 2010.

Sverige är en av ordföranden i arbetsgruppen för god samhällsstyrning och har betonat mediernas frihet och rätt till information, vilket regeringen har tagit med som prioriterat område i utkastet till den nya strategin för fattigdomsbekämpning. Biståndsgivarna är väl samordnade och håller en gemensam profil i dialogen med regeringen. Antalet biståndsgivare i sektorn är stor och olika biståndsgivare deltar i olika områden i den breda sektorn för samhällsstyrning medan några delområden har för få engagerade biståndsgivare (rättssektorn, anti-korruption, offentligförvaltning).

Svenska insatser har bidragit till positiva framsteg genom ett mer aktivt civilsamhälle, ett förstärkt rättsligt ramverk till stöd för demokratin och mänskliga rättigheter, ökat deltagande på lokal nivå och effektivare administration av allmänna val. Stöd för att täcka juridiska kostnader har lett till positiva resultat för en tidning som utsatts för hot och som vann målet i domstolen. Den nyligen antagna valkampanjenslagen förbjuder mutor i val och är ett resultat av stödet till LHRC som vann en strategisk domstolsärende angående förbud mot mutor i val. Svenska dialogen vid årsgenomgången av generellt budgetstöd bidrog också till antagandet av den nya lagen som har lett till ett antal utredningar om mutor de första veckorna av detta års valkampanj. Den svenska portföljen är relevant för att uppnå sektorns mål, men ytterligare stöd till det civila samhället på landsbygden kommer att behövas för att nå ut till fler medborgare och utvidga den demokratiska debatten och krav på ansvarsutkrävande. Ökat stöd till media för att nå ut till medborgare med liten tillgång till information och för en pluralistisk debatt skulle också vara relevant.

3.6 SEKTOR 6: BUDGETSTÖD

Antal insatser: 1

3.6.1 Resultat på insatsnivå

Insatsens huvudsakliga mål: Ekonomisk tillväxt, minskad fattigdom, förbättrad livskvalitet och socialt välbefinnande, förbättrad samhällsstyrning och möjlighet till ansvarsutkrävande.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
1 800	200907-201212	390	Government of Tanzania	Budgetstöd	8

Resultat: Tanzania uppnådde drygt 50 procent av målen formulerade i 2008/09 års uppföljningsramverk för budgetstödet (PAF). Den ekonomiska tillväxten i Tanzania sjönk till omkring 5% under 2009. Den starka tillväxten under det senaste decenniet (i genomsnitt omkring 7%) har dock inte lett till en betydande nedgång av inkomstfattigdomen. Utbildningssektorn visar fortsatt ökad tillgång till grundskola, gymnasium och högre utbildning.

Fattiga barn har fått ökad tillgång till grundskole-och gymnasieutbildning, men mindre på högre nivåer. Centrala kvalitetsindikatorer, t.ex. antal avgångselever och antal elever som fortsätter från primär till sekundär skola, har dock försämrats på senare tid. Barndödligheten fortsätter att minska och Tanzania kommer sannolikt att uppfylla millennieutvecklingsmålet 2015. Den stora förbättringen kan sannolikt förklaras av vinster i malariakontroll. Det finns en nedåtgående trend i tillgång till rent och säkert vatten, både i städerna och på landsbygden. Reformerna av Tanzanias system för offentliga finanser (PFM) har stagnerat och stärkt ledarskap krävs för att leverera de förväntade resultat. Ramverket för den medelfristiga ekonomiska planeringen (MTEF) är relativt svag och inte ett trovärdigt verktyg för en mer detaljerad strategisk allokering av resurser på programnivå.

Den årliga revisionsrapporten från Tanzanias revisionsmyndighet täcker nu i stort sett samtliga departement och en tredjedel av alla självständiga myndigheter och har presenterats för parlamentet inom utsatt tid. Formell och strukturerad respons på rapporten från departement och myndigheter har lämnats till revisionsmyndigheten. Det är en positiv trend och förbättring sedan 2005. Revisionsmyndighetens självständighet har stärkts genom ny lagstiftning.

Den sammantagna bedömningen är att Tanzania väl lyckats nå uppsatta mål inom de sociala sektorerna men att inkomstfattigdomen, som regeringens politik endast indirekt kan påverka, inte utvecklats som förväntat samt att målen för god samhällsstyrning inte uppnåtts.

Både PFM-reformprogrammet och decentraliseringsprogrammet bedömdes otillfredsställande av biståndsgivarna vid budgetstödets årliga genomgång 2009. Kampen mot korruption bedöms vara långsam och det finns en uppenbar risk för straffrihet i flera av de stora korruptionsfallen sedan 2007. Effektiviteten i genomförandet av fattigdomsstrategin och i biståndet äventyras på grund av otillräcklig proaktivt ledarskap och ägarskap på Tanzanias sida och, delvis som ett svar på detta, biståndsgivarnas alltför långtgående inblandning i utformning och genomförande av den tanzaniska politiken. Ökningen av sektorprogramstöd och generell budgetstöd har avstannat, troligen delvis på grund av försämrat förtroende mellan Tanzanias regering och biståndsgivare, men även på grund av ett stort inflöde av projektmedel från t.ex. Världsbanken och den globala fonden för hiv/aids och malaria. Den negativa trenden sätter ökad press på regeringens redan svaga kapacitet (kanske har en potentiell ond cirkel uppstått).

Det svenska budgetstödet har varit en del av det större finansieringspaket och har därmed bidragit till t.ex. framstegen inom de sociala sektorerna. Sverige har bidragit till att hålla styrningsfrågor inklusive kampen mot korruption på agendan. Utbetalningen är lägre än det högsta belopp som finns i avtalet (450 miljoner kronor/år). Under 2009 släpptes inte de rörliga

trancherna och endast 390 miljoner kronor utbetalades. År 2010 är det beslutat att den så kallade "säkerhetsventil" på 75 miljoner kronor, som ska användas för att signalera till Tanzanias regering att grundläggande förutsättningar är i riskzonen, kommer att hållas inne mot bakgrund av de stagnerande reformerna inom den offentliga förvaltningen, inskränkningar i mediafriheten och otillräckliga åtgärder vid korruptionsärenden. Den planerade utbetalningen är därför 315 miljoner kronor. Beloppet kommer att frigöras när nästa fattigdomsstrategi formellt har godkänts av Tanzanias regering och godkänts som en trovärdig plan av Sverige. Utbetalning planeras ske i början av november.

3.7 SEKTOR 7: FORSKNING

Antal insatser: 10

Under perioden januari - augusti 2010 har två insatser slutförts och fyra nya avtal har undertecknats.

3.7.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: TZA Research UDSM 2009-13

Insatsens huvudsakliga mål: Att främja forskning och forskarutbildning och utveckla en institutionell kapacitet med syfte att stärka universitetets system och högre utbildning inom ramen för nationella riktlinjer och handlingsplaner.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
138	200907-201403	22	UDSM	Projektstöd	100

Insats 2: TZA Research, MUHAS 2009-13

Insatsens huvudsakliga mål: Att överbrygga kompetensgap mellan existerande kompetens och den önskade genom att stärka forskarutbildningen, att stärka förvaltningen och bedriva forskning vid universitetet.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
62	200907-201403	14	MUHAS	Projektstöd	100

Insats 3: COSTECH 2009-2013

Insatsens huvudsakliga mål: Att öka användningen av evidensbaserade policysammanfattningar och rekommendationer för det statliga beslutsfattandet. Att öka generering och överföring av kunskap och teknik som

behandlar problem med nationella prioriteringar genom att öka medvetenheten om vetenskap, teknik och innovationer. Att etablera ett stabilt system för styrning och ledning.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
17	200907-201403	1,75	COSTECH	Projektstöd	100

Resultat insats 1,2 och 3: Under den nya fasen (juli 2009-juni 2013) har utvecklingen av programmen fördröjts ungefär ett år. Programmet har också drabbats av ekonomiska bakslag på grund av utbetalning i TShs som har förlorat ungefär 20% av sitt värde gentemot dollar under 4 februari - 24 juli 2010. Några delprojekt har inte börjat på grund av otydligheter vad gäller identifiering och roll av, eller betalning till de svenska motparterna. Projektuppföljning och -översyn har fördröjts pga av bristen på administrativa medel på Sida. Målen för stödet 2014 är dock trots de inledande problemen inom räckhåll.

3.7.2 Bedömning av strategimålen i forskning

Sektormål: Förstärka landets analytiska förmåga och internationella konkurrenskraft.³⁰

Sektorresultat: Baserat på erfarenhet av tidigare samarbete med de tre universiteterna i Tanzania, är möjligheterna att nå sektormålet goda. Detta förstärks genom en tydlig prioritering av vetenskap, teknik, forskning och innovation av Tanzanias regering, vilket illustreras av att Tanzania kommer att öka sin finansiering för forskning och utveckling (FoU) från 0,3 procent till en procent av BNP i år, vilket är sex år tidigare än planerat.³¹

Kapacitet att bedriva forskning har förbättrats avsevärt vilket är en slutsats av den utvärdering som genomfördes 2006.³² I utvärderingsrapporten anges att "utvecklingen av mänskliga resurser under en lång tid är ett av de viktigaste bidragen från Sida, utan denna skulle nuvarande kapacitet på UDSM inte existera". Doktorandutbildning, vilket är ett viktigt inslag i den Sida stödda forskningsprogrammet, fortsätter att bidra till en ökad nationell analytisk förmåga. Några av de deltagande institutionerna har blivit kompetenscentra och deras synlighet och konkurrenskraft i regionen har ökat. Institutet för marina vetenskaper på UDSM, till exempel, lockar 50-100 utländska studenter och doktorander och 20-30 gästforskare från utlandet varje år och de har lancerat en regional civilingenjörsutbildning med inriktning mot kust-och havsresursförvaltning samt inom geo-informatik för kust-och havsområden. Förutom Sverige stödjer även

³⁰ Cooperation Strategy, 11

³¹ <http://www.scidev.net/en/news/science-r-d-enjoys-a-windfall-in-tanzania-1.html>

³² Lena Trojer, Evaluation report on Sida/SAREC bilateral Research Cooperation at University of Dar es Salaam. 2006.

Norge, Danmark och Kanada uppbyggnad av institutionell forskningskapacitet i Tanzania.

När det gäller biståndets effektivitet, drivs programmet i sin helhet av Tanzania och i enlighet med sina egna utvecklingspolicies och strategier vilket gör stödet hållbart. Ett bra exempel på hållbarhet är att ett konsortium av bibliotek bildats vilket bidrar till prenumeration av e-tidskrifter, ett stöd som tidigare givits helt av Sida. Sida har även stött Tanzania i att bygga upp sin kapacitet att utöva ledarskap genom att stärka lokal expertis, institutioner och forskningsförvaltningssystem.

4. BISTÅNDEEFFEKTIVITET

Biståndseffektivitetsmålen/ processmålen i strategin är:

- Dialog - att hitta en struktur för politisk dialog
- En tydlig arbetsfördelning mellan givarna
- Koncentration - färre sektorer/områden för samarbete, och tillvägagångssätt från projekt- till programbaserade portföljer
- Harmonisering - Tanzanias regerings system bör användas i möjligaste mån
- Kapacitetsuppbyggnad - att stärka både det inhemska ansvarstagandet och övervakning av den verkställande delen av förvaltningen

Indikatorerna för biståndets effektivitet (bifogas i dokument) mättes i slutet av december 2009 och uppföljningen visar att alla mål, utom två, är på god väg eller t.o.m bättre än det internt fastställda målet för 2010. En indikator som inte hade uppfyllts vid utgången av 2009 är "Bistandsflöden är anpassade till nationella prioriteringar". Denna indikator har under 2010 förbättrats till följd av att energi-och forskningssektorn numera använder statens Exchequer system. Den andra indikatorn som släpar efter är "% av koordinerade landanalyser ". Åtgärder för att nå detta mål är att erbjuda Tanzanias regering och andra biståndsgivare att använda det svenskleda gemensamma analysarbetet (t.ex. i PFM-området) och målet bör enligt planerna uppnås 2010.

I jämförelse med Parisagendans mål 2010 har två mål inte uppnåtts. Det ovan nämnda målet avseende anpassning (till nationella system) och det andra är "att stärka kapaciteten genom samordnat stöd". Åtgärder som vidtas för att nå detta mål är att fasa ut kvarvarande insatser med icke samordnad tekniskt stöd. Målet bör vara uppnått 2012.

Indikatorerna för biståndseffektivitet är bra mått på ambitionerna i samarbetsstrategin. Av processmålen är det endast den första punkten ovan "att hitta en struktur för politisk dialog" som inte är möjlig att mäta via indikatorerna i biståndseffektivitetsmålen. Från ett systemperspektiv uppnåddes dock detta mål redan i början av 2010 då Tanzanias regering

slutligen godkände en ny struktur för dialog och arbetsfördelning mellan biståndsgivarna.

Stora ansträngningar har under senare år gjorts för att arbeta fram JAST, dialogstruktur och arbetsfördelning mellan utvecklinspartners. På många sätt fungerar dessa ramverk väl. Ett undantag är dock svårigheten att genomföra en effektiv politisk dialog kring större policyfrågor. Detta är en fråga som ständigt återkommer inom givargruppen och även i andra fora. Ett beslut har dock fattats inom givargruppen att inte föreslå några större strukturförändringar i detta skede, de nya rutinerna måste ges möjlighet att sätta sig. FN:s lokala representant har fortsatt att samordna biståndsgivargruppen. Han leder även på ett aktivt och effektivt sätt det lokala arbetet kring "One UN". EU har arbetat fram en plan för genomförandet av Rådsslutsatserna om biståndseffektivitet och denna har gemensamt genomförts.

5. TRE TEMATISKA PRIORITERINGAR OCH DE TVÅ PERSPEKTIVEN

• Demokrati och mänskliga rättigheter

Se avsnittet ovan om demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet som beskriver arbetet med denna prioritering. Utöver detta har barns rättigheter fått stöd genom ett projekt med brittiska Rädda Barnen för att utveckla barns medvetenhet om sina rättigheter och förmåga att kräva rättigheter från myndigheter. Genom HakiElimu har rättigheterna till och i utbildningen lyfts. Barnets rättigheter har också prioriterats i dialog under det svenska EU-ordförandeskapet vilket ledde till ett gemensamt EU-fokus på barns rättigheter.

• Jämställdhet och kvinnors roll i utvecklingen

Inom detta område har stöd givits till organisationen Tanzania Gender Network Programme (TGNP) samt inom områdena utbildning, forskning, sexuell reproduktiv hälsa och rättigheter, förebyggande av hiv/aids, privatsektorutveckling/handel och energi. Könrelaterat våld har varit en dialogfråga för biståndsgivargruppen inom jämställdhet, och genom EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors empowerment i Tanzania. I ambassadens politiska dialog har utestängningen av gravida flickor från skolan varit en prioriterad fråga. Jämställdhet är en viktig dialogfråga i utvecklingssamarbetet och håller på att integreras i alla sektorer.

• Miljö och klimat

Under det svenska EU-ordförandeskapet samordnade ambassaden en gemensamt EU dialog med Tanzanias regering om klimatförändringar (artikel 8 dialog). De viktigaste budskapen var att Tanzania bör utveckla en mer strategisk NAPA och behovet av en effektiv dialog mellan biståndsgivare och Tanzanias regering om frågor kring klimatförändring.

De två perspektiven

Resultat: Rättighetsperspektivet och de fattigas perspektiv förbättrades genom kapacitetsutveckling av personal och partners genom sex reflekterande mini-seminarier och en tvådagars workshop. Inom utbildningssektorn pågår arbete med att integrera perspektiven. Inom energisektorn har integrationen bromsats på grund av förseningar i Makambako-Songea projektet men pågår i stödet till landsbygdsenergimyndigheten. Inom privatsektorutvecklingsprogrammet har integrering av perspektiven hittills inte lyckats eftersom de utvalda projekten har försenats. Tanzanias nya strategi för fattigdomsminskning har analyserats gemensamt av personal med utgångspunkt från de fyra principerna för perspektiven och kommentarer har vidareförmedlats till andra givare och Tanzanias regering. Arbetet med perspektiven var också kopplat till dialogen med andra biståndsgivare och Tanzanias regering, till exempel genom fokus på rätten till information, ansvarsstrukturer, rättvisa i tillhandahållandet av tjänster etc. I maj anordnades ett öppet hus på ambassaden för att verka för rätten till information, över 250 besökare kom och mediabevakningen var stor.

6. DEN KONTEXTUELLA RAMEN

Följande utveckling har påverkat utvecklingssamarbetet under rapporteringsperioden:

- Avmattning av ekonomin i samband med den globala finansiella krisen och minskat budgetstöd har påverkat regeringens intäkter, som blev lägre än budgeterat för 2009/10. Därigenom har betydelsen av budgetbeslut försvagats eftersom underskottet måste täckas genom att i år redan godkända utgifter måste hållas tillbaka. Det svenska programbaserade utvecklingssamarbetet har påverkats av regeringens minskade budgetanslag, till exempel inom utbildningssektorn. Kanaliseringen av svenska utbetalningar via Exchequersystemet har varit långsam, och kan vara relaterad till budgetproblemen. Frågan har tagits upp på hög nivå och Tanzanias regering har lovat att förbättra systemets funktion.
- Fattigdomsminskningsstrategin (MKUKUTA) löpte ut i juni 2010. En ny MKUKUTA beslutades först i oktober varför utbetalningen av Sveriges budgetstöd skjutits upp till november. Kvaliteten på den nya MKUKUTA är baserad på bedömningar av utkast som har gjorts tillgängliga. Sannolikt kommer den slutliga versionen inte riktigt att uppfylla de höga förväntningar givarsamfundet har. Därför kommer kvaliteten på den genomförandeplan och det M&E system som skall utvecklas av Tanzanias regering vara mycket viktigt för att kompensera för den relativt svaga MKUKUTA. Sammantaget kan MKUKUTA, det kommande M&E systemet och genomförandeplanen komma att utgöra en trovärdig plan för fattigdomsbekämpning.

7. SLUTSATSER

Genomförandet av strategin är delvis på rätt spår. Det finns allvarliga förseningar i privatsektorutveckling/ handel, energi och forskning. I nuläget finns anledning att tro att sektormålen inom utbildning, energi, privatsektorutveckling/handel och budgetstödsområdena inte kommer att nås, för budgetstödet framför allt beroende på stagnerande centrala reformer och tröghet i korruptionsbekämpningen.

Erfarenheter och resultat från innevarande strategiperiod kommer att användas vid framarbetandet av nästa strategi, ett arbete som påbörjas 2010. Mer omedelbara anpassningar och åtgärder för att förbättra resultaten och minska riskerna under resterande delen av strategiperioden anges nedan:

Energi

Dialogen måste fokusera på förbättrad kapacitet för genomförande. För att verka för bättre ägarskap och effektivitet kommer Sverige gå från projekt till programstödsfinansiering. Sida skall förespråka finansiering av landsbygdens elektrifiering genom myndigheten och fonden för landsbygdsenergi (Rural Energy Agency and Fund) i dialogen med andra biståndsgivare.

Privatsektorutveckling och handel

Genomförandet av företagsklimatsreformer har gått långsamt. Sverige skall främja fortsatt aktiv gemensam dialog om reformer för företagsklimatet/BEST fas 2, och försöka att etablera en mer samordnad dialog om handel genom rollen som facilitator för givarna (Integrated Framework Donor Facilitator).

Handel är ett underfinansierat område inom den nuvarande strategin. Ansträngningar bör göras för att öka handelns del av portföljen trots det faktum att programmet för utveckling av handelssektorn kommer att försenas. Jordbruksnäringen är en mycket viktig område för stöd till tillväxt som gagnar de fattiga - ytterligare stöd skall beaktas.

Utbildning

Relevans och kvalitet i utbildningen på alla nivåer måste vara mer i fokus i framtiden, mer uppmärksamhet måste ägnas åt utbildning som en avgörande faktor för ekonomisk tillväxt, mänsklig utveckling och lärande, och för förbättrad demokrati och mänskliga rättigheter. Fördelarna med ICT i utbildningen behöver utredas ytterligare i det tanzaniska sammanhanget.

Demokratisk samhällsstyrning

Storleken och profil för insatsportföljen för det civila samhället måste anpassas för att nå ut till fler medborgare på landsbygden.

Generellt budgetstöd

En kritisk dialog förs idag med Tanzania om flera av de grundläggande förutsättningarna för ett effektivt budgetstöd. Sverige fortsätter därför att noga analysera utvecklingen och på ett förutsägbart sätt agera konsekvent med utgångspunkt från denna analys. Brister i nationellt ägarskap och oklarheter kring resultat ställer stora krav också på givarsamfundet. Detta gäller inte minst i anslutning till budgetstöd. Även i dessa situationer gäller dock att söka finna vägar att leva upp till de principer och mål som bl a överenskommits i Paris och Accra. För Sverige bör här en huvudlinje vara att fortsätta främja tanzaniskt ägar och ledarskap förutvecklingsprocessen och policyarbetet.

Det finns en risk att den underliggande principen gällande korruptionsbekämpning kan komma att bedömas som ej uppfylld. Skulle därmed budgetstödet hållas tillbaks under 2011 kommer de totala utbetalningarna till Tanzania att sjunka. Det är inte lämplig eller möjligt att kompensera för ett sådant bortfall genom att öka antalet projekt vare sig med staten eller med civilsamhället som samarbetspart.

Korruption

Sverige skall fortsatt aktivt följa upp den tanzaniska regeringens åtaganden vad gäller korruptionsbekämpning.

MKUKUTA och fattigdomsbekämpning

Sverige kommer att delta genom dialog i Tanzanias process att arbeta fram en genomförandeplan och ett förstärkt uppföljningssystem för den nya fattigdomsstrategin. Prioritet bör också ges till att bygga upp förtroendet mellan Tanzanias regering och biståndsgivare.

ANNEX 1 Result matrix aid effectiveness

AID EFFECTIVENESS OBJECTIVES AND INDICATORS - LONG TERM PROGRAM COOPERATION COUNTRIES									
Aid effectiveness principle	#	Objective/Indicator	Explanation	Baseline 2007/8	Result 2009	Target 2010	Target 2011	Target 2012	Paris Target 2010
State-to-state (Government/public sector) cooperation									
Alignment	3	Aid flows are aligned on national priorities	Portion of aid flows recorded on country budgets	94%	84%	>90%	>90%	>90%	85%
	4	Strengthen capacity by coordinated support	Share (%) of Technical Cooperation that is aligned and coordinated	30%	89%	>90%	>90%	>90%	100% (EU target)
	5a	Use of country systems	share (%) of aid for government that uses country PFM systems	67%	87%	>90%	>90%	>90%	At least 50%
	5b		share (%) of aid for government that uses country procurement systems	71%	88%	>90%	>90%	>90%	At least 50%
	6	Avoid parallel implementation structures	Number of PIUs parallel to country structures	3	2	2	2	0	12 & no new PIUs
	7	Aid is more predictable	% of disbursements which are on schedule and recorded by government/partner organisation	67%	n/a	85%	85%	85%	74%
Harmonisation	9	Use of common arrangements or procedures	% aid which is programme-based*	61%	82%	80%	65%	75%	66% (EU target)
	10a	Encourage shared analysis	% of donor missions that are coordinated	0%	100%	>90%	>90%	>90%	40%
	10b		% of country analysis which is coordinated	80%	75%	>90%	>90%	>90%	66%
Cooperation with non-Government actors (civil society etc)									
Alignment		Aid to organisation that is aligned to its priorities and uses its systems	share (%) of aid to partner organisations provided as core support	100%	100%	100%	100%	100%	-

Harmonisation	9	Use of common arrangements or procedures	% aid which is programme-based*	100%	100%	100%	100%	100%	66%
Increased focus of Swedish Development Cooperation									
Specific Swedish Aid Effectiveness objectives		Increased division of labour	# of sectors per focus country/region	5	5	5	5	3	-
		Increased focus and reduced fragmentation of Swedish development cooperation	# of contributions	89	70	75	50	40	-
			Average/median volume of contributions	5,6	10,2	11	16	20	-

Annex 2 – FÖRKORTNINGAR

ARV	- Anti-Retroviral
CCIAM	- Climate Change Impacts Adaptation and Mitigation
CS	- Country Strategy
CSO	- Civil Society Organisation
COSTECH	- Commission of Science & Technology
DP	- Development partner
DPG	- Development Partner Group
EMIS	- Education Management Information System
ESDP	- Education Sector Development Program
EU	- European Union
FSDT	- Financial Sector Deepening Trust
GBS	- General Budget Support
GDP	- Gross Domestic Product
GER	- Gross enrolment ratio
GoT	- Government of Tanzania
HBS	- Household Budget Survey
HR	- Human resources
ICT	- Information and Communication Technology
IMS	- Institute of Marine Sciences, University of Dar es Salaam
INORMS	- International Network of Research Management Societies
IRC	- Information Resource Center
JAS	- Joint agreement strategy
JESWG	- Joint Energy Sector Working Group
LGA	- Local Government Authority
MDG	- Millennium Development Goals
M&E	- Monitoring and Evaluation
MoEVT	- Ministry of Education and Vocational training
MSEK	- Million swedish krona
MTEF	- Medium Term Expenditure Framework
MUHAS	- Muhimbili University of Health and Applied Science
NAPA	- National Adaptation Programme of Action
NER	- Net enrolment ratio
NETRIS	- Network of Regional Integration Studies
NMHC	- National Museum and House of Culture
PDF	- Programme Development Fund
PFM	- Public Financial Management
PITRO	- Programme for Institutional Transformation, Research and Outreach
PLWHA	- People Living with HIV/AIDS
PMTCT	- Prevention of Mother to Child Transmission
PRS	- Poverty Reduction Strategy
PSD	- Private sector development
PSO	- Private sector organization
SME	- Small Medium Enterprises
SARIMA	- Southern African Research and Innovation Management Association
SPW	- Student Partnership Worldwide
SRH	- Sexual Reproductive Health
SRHR	- Sexual and Reproductive Health & Rights
STI	- Sexual Transmitted Infections

TANESCO - Tanzania National Electric Supply Company
TCCIA - Tanzania Chamber of Commerce, Industry and Agriculture
TIE - Tanzania Institute of Education
UDSM - University of Dar es Salaam
VCT - Voluntary, Counselling and Testing
ZEDCO - Zanzibar Education Development Consortium